

Het gaat niet om rechten, maar om échte **invloed**

Pas de wet zo aan dat de burger zijn recht op beïnvloeding van beleidszaken ook echt kan uitoefenen, bepleiten **Remko de Paus** en **Patrick Rijke**.

Remko de Paus

raadslid GroenLinks Zwolle

Patrick Rijke

fractievoorzitter GroenLinks Zwolle

De voormannen van PvdA en ChristenUnie hebben elkaar gevonden, als het gaat om het vergroten van de invloed van burgers op het beleid. *Trouw* berichtte daar 23 augustus over onder de kop: 'De cooperatie moet een kans krijgen'. De beide partijen stellen een heel palet aan maatregelen voor, waarvan het 'uitdaagrecht' en 'overnamerecht' een belangrijk onderdeel vormen.

Deze zogenoemde 'buurtrechten' zijn uit het Verenigd Koninkrijk komen overwaaien. "Het gaat om uitdaagrecht en overnamerecht, rechten waarmee in andere landen goede resultaten behaald zijn. Het Britse uitdaagrecht geeft burgers bijvoorbeeld de mogelijkheid de overheid uit te dagen een publieke taak aan hen over te dragen. 'Het dwingt publieke aanbieders om meer rekening te houden met de wensen van gebruikers', zo staat er in de initiatiefnota", valt in het artikel te lezen.

Natuurlijk is een bezoek aan Engeland in de naderende verkiezingstijd niet heel handig, maar als beide heren de moeite hadden genomen zich in de materie te verdiepen, hadden ze gehoord dat juist het recht om uit te dagen (*Right to challenge*) aan de andere kant van de Noordzee een mislukking is geworden. Aanbieders hoeven geen rekening te houden met de wensen van gebruikers, ze kunnen er namelijk gif op innemen dat gemeenten de initiatiefnemers bedelven onder regels en formulieren, want dat blijkt de praktijk

in Engeland. De Britse vertegenwoordiger van de buurtrechtenbeweging sprak daarom in Amsterdam een jaar terug openlijk zijn verbazing uit dat juist dit recht het enige is dat in Nederland sinds kort wettelijk verankerd is (dankzij een amendement op de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015).

Weinig trek

Een recht is één ding. Dat begrijpen Diederik Samsom en Gert-Jan Segers heel goed. Daar is de Tweede Kamer ook voor. Maar het is dan wel belangrijk om te zorgen dat van dat recht gebruik kan worden gemaakt.

Op de dag dat Samsom en Segers hun plannen presenteerden, bleek uit de monitor burgerparticipatie 2016 van het ministerie van binnenlandse zaken dat gemeenten vaak niet verdergaan dan raadplegen en adviseren (meebesslissen is er zelden bij) en steeds minder gemeenten burgers betrekken bij het maken van de gemeentelijke begroting. Dat nieuws sijpelde via de sociale media langzaam naar buiten. Gemeenten hebben blijkbaar weinig trek in meepraten-

Burgers rechten geven is één ding, burgers serieus nemen blijkt voor het overgrote deel van de gemeenten een lastiger opgave

de inwoners, ze zien ze pas staan als ze taken willen overnemen die gemeenten hebben wegbezuinigd, zoals het in het artikel door Segers aangehaalde buurthuis en het onderhoud van het openbaar groen.

Uit recent onderzoek van de Vrije Universiteit Amsterdam en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten bleek dat de juridische basis voor het Right to challenge onvoldoende is geregeld, vooral het Europees aanbestedingsrecht verhoudt zich slecht tot dit buurtrecht. Zo dreigt dit nieuw verworven recht nu al te verworden tot frustratie.

In Zwolle hebben wij als raadsfractie een wijziging van de verordening (lokale wetgeving) voor elkaar gekregen. Er staat nu dat het gemeentelijk inkoopbeleid ruimte moet geven aan het Right to challenge en niet andersom, zoals het college eerst voorstelde. Ondanks de politieke wil lukt het echter ook hier niet om het recht handen en voeten te geven. Pas dit najaar, bijna twee jaar na het vaststellen van de verordening, krijgt de gemeenteraad informatie over de uitwerking van dit recht. En dan moet nog blijken of het college mogelijkheden ziet of alsnog de handdoek in de ring werpt.

Burgers rechten geven is één ding, burgers serieus nemen, blijkt voor het overgrote deel van de gemeenten een lastiger opgave. Laten Samsom en Segers daarom de belemmerende wetgeving wegnemen, zodat het al bestaande recht om gemeenten uit te dagen tot bloei kan komen. Als ze dan ook gemeenten uitdagen en soms helpen het gesprek met hun inwoners open in te gaan, hen goed te ondersteunen in het maken van plannen, kunnen we de Britse buurtrechtenbeweging verrassen door het Right to challenge in Nederland wél tot een succes te maken!